

مدرس:

خلیل عقیلی فرج

k.aghili.f@chmail.ir

دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم
دانشکده علوم قرآنی ملایر

هندسه دانش های قرآنی و حدیثی

جلسه دوم

آشنایی با ستون مقدس و جایگاه معنای متن

مَنْ اشْتَغَلَ بِالْفُضُولِ
فَاتَهُ مِنْ مِهْمَةِ الْمَأْمُولِ

بر کس به کارها بفایره مشغول شو
آرزو محمرا شررا از دست مدهد
قرآنم
۱۴۳۳

هندسده دانش های قرآنی و حدیثی * خلیل عقیلی فرج

مروری بر مطالب جلسه گذشته

- مفهوم شناسی واژه های «هندسه» و «علوم قرآن و حدیث».

- آشنایی با متن

- آشنایی با ظاهر و باطن آیات

متون مقدس

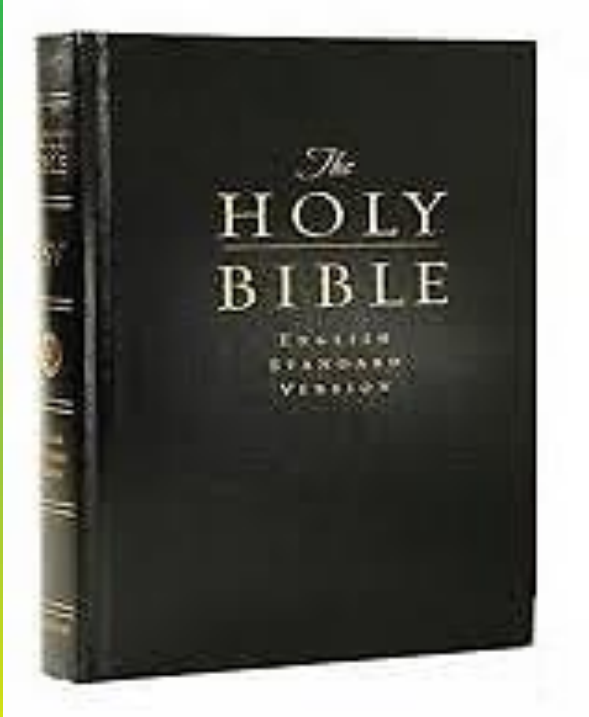
- از مهمترین متون مقدس می توان به کتاب مقدس، قرآن کریم و روایات اهل بیت (ع) اشاره کرد. دیگر کتاب های آسمانی به دلیل تحریف، حاوی متن قابل بررسی نیستند.
- در درس قرآن و عهدین به مقایسه دقیق تر کتاب مقدس و قرآن پرداخته می شود.

الف) کتاب مقدس:

عنوان مجموعه‌ای از نوشته‌های کوچک و بزرگ است که مسیحیان همه و یهودیان بخشی از آنها را "کتاب آسمانی و الهی" خود می‌دانند. عنوان معروف این مجموعه در زبان انگلیسی و بیشتر زبان‌های اروپایی «Bible» و یا کلمه‌های هم خانواده آن است که از کلمه یونانی **Biblia**، به معنای «کتاب‌ها»، گرفته شده است. در زبان‌های فارسی و عربی عنوان "عهدین" نیز برای این کتاب به کار می‌رود.

□ عنوان عهدین برای کتاب مقدس به این اعتقاد مسیحیان اشاره دارد که خدا دو عهد و پیمان با انسان بسته است:

- ۱- عهد قدیم **Old Testament** که در آن خدا از انسان پیمان گرفته است که بر شریعت الهی گردن نهد و آن را انجام دهد. این عهد و پیمان ابتدا با حضرت ابراهیم (ع) بسته شده و سپس در زمان حضرت موسی (ع) تجدید و تحکیم شده است.
- ۲- با ظهور حضرت عیسی (ع) دوران این عهد و پیمان پایان یافته و خدا عهد دیگری با انسان بسته است. این "عهد جدید **New Testament** پیمان بر سر محبت خدا و عیسی مسیح است.

□ در واقع کتاب مقدس دارای دو بخش اصلی است:

الف) عهد عتیق: که شامل کتاب تورات بوده و حدود سه چهارم کتاب مقدس را تشکیل می دهد. این بخش از کتاب مقدس مورد قبول یهودیان و مسیحیان می باشد.

ب) عهد جدید: این بخش شامل چهار انجیل است که گفته می شود متی، مرقس، لوقا و یوحنا آنها را نگاشته اند (کلمه انجیل، یونانی و به معنای مژده است). این بخش از کتاب مقدس فقط مورد قبول مسیحیان بوده و یهودیان آن را معتبر نمی دانند.

ب) قرآن کریم:

□ قرآن، در اصل مصدر است و به کتابی که بر پیامبر اکرم (ص) اختصاص پیدا کرده است گفته می‌شود.

□ قرآن، فرقان، الکتاب و مُصَحَّف از مشهورترین نام‌های قرآن است.

□ قرآن ۱۱۴ سوره و بیش از ۶۰۰۰ آیه دارد و به ۳۰ جزء و ۱۲۰ حزب تقسیم شده است.

□ در قرآن، از موضوعاتی چون توحید، معاد، غزوات پیامبر اسلام(ص)، داستان‌های انبیاء، اعمال

شرعی دین اسلام، فضایل و رذایل اخلاقی و مبارزه با شرک و نفاق، سخن به میان آمده است.

□ نخستین ترجمه کامل قرآن به زبان فارسی، در

قرن چهارم قمری و به زبان لاتین، در قرن ششم

قمری (دوازدهم میلادی) نوشته شده است.

ترجمه لاتین قرآن پس از حدود چهار قرن

مخفی نگه داشتن توسط کلیسا سرانجام

نخستین بار در سال ۹۵۰ ق (۱۵۴۳م)، در ایتالیا

به چاپ رسید.

قرآن منسوب به امام حسن (ع)، به خط کوفی در ۲۰ ورق از پوست آهو با حاشیه آهار مهره. این قرآن در موزه ملک قرار دارد.

جایگاه معنای متن

- هدف در تفسیر و فهم متن - به ویژه متون دینی - رسیدن به مراد مؤلف است.
- خداوند قرآن را برای هدایت انسان نازل کرده است و او را به تدبّر و اندیشه در آن فرا خوانده است.
- آیات قرآنی حکایت از آن دارند که مقصود از نزول قرآن و دیگر کتب آسمانی این است که انسان در آن بیندیشد و به مراد خداوند برسد و آن را به کار گیرد.

۱-۲ معنای متن

□ بنابراین، فرایند تفسیر و فهم متن باید «مؤلف محور» باشد، یعنی خواننده و مفسر متن باید در تلاش برای فهمیدن منظور و مراد گوینده و مولف باشد.

□ شیوه مقابل این شیوه فهم متن، تفسیر به رأی است. رسول اکرم (صلی الله علیه وآله) فرموده است: «مَنْ فَسَّرَ الْقُرْآنَ بِرَأْيِهِ فَلْيَتَّبِعُوا مَقْعَدَهُ مِنَ النَّارِ»؛ هرکس قرآن را به رأی خویش تفسیر کند، برای خود جایی در آتش دوزخ انتخاب کرده است.

رَبِّهِمْ
عَلَّمَ مُحَمَّدٌ
وَالِدِ مُحَمَّدٍ

ومن الله التوفيق

Draghili.blog.ir